

ПЖТЕКА

СЕДМИЧЕНЪ ВЕСТНИКЪ ЗА ДЕЦА И ЮНОШИ

ГОДИНА: III	ОСНОВАТЕЛИ: ЕЛИНЪ ПЕЛИНЪ Д. ПОДВЪРЗАЧОВЪ	Одобенъ и препоръченъ отъ Министер. на Народ. Просвѣщение съ окр. № 19263 отъ 16 юний 1933 год. Год. абонаментъ 60 лв., полугод. 30 лв. Адр. на редакцията ул. Априловъ, 18 София. Брой 2 лева	РЕДАКТИРАТЬ: КАЛИНА МАЛИНА ПИЛИГРИМЪ	БРОЙ 6
-----------------------	--	---	--	------------------

Писма отъ леля Лазарина до малкитѣ пжтековци

Писмо шесто

Мили мои пжтековци,
Кой отъ васъ би тичалъ лудо
самъ въ поле следъ пеперуда?
Кой съ бастунъ и връхна дрешка,
на гръбъ — съ раницата тежка
и съ обуца подковани
би се качвалъ по балкани?
Кой би могълъ да почива
всрѣдъ трева и всрѣдъ коприва?
Само съ чушки, съ патладжани
кой би могълъ да се храни?
Полския обѣдъ тогава
тозъ туристъ добре познава,
затуй да опише може
туй, което му възложи:
„Единъ излетъ презъ туй лѣто“
„Сладъкъ обѣдъ на полето“.
Въ картината на Стоиловъ
детенцето търпеливо
описете, какъ очаква
хлѣбъ да му нарѣже татко.
За този трудъ и награда
на разказвача се пада.
отъ Пжтека. Кой ще случи

СЕМЕЙСТВО

КАРТИНА отъ В. СТОИЛОВЪ

наградата да получи?
Много поздравя сърдечни

въ градове, села далечни
на пжтековцитѣ — всички

пъргави като пчеличк —
праща леля Лазарина

Фани Попова Мутафова

Червената мантия

Това се случи преди много години, когато бѣхъ още едно малко момиче, съ кжси и кждрави коси, имахъ едно любимо куче и обичахъ да чета дебелите томове, отъ които нищо не разбирахъ. Бѣше презъ време на Балканската война. За да не бждемъ съвсемъ самички въ Враца, майка ми реши да замине при сестра си въ Плъвенъ. Тамъ, въ нейната кжща, се бѣха събрали още две други лели съ децата си. И на четиритѣ сестри мжжетѣ бѣха на фронта. Дватама при Одринъ, а другитѣ двама при Чаталджа. Цѣлъ денъ майкитѣ ни се грижеха да четатъ известия отъ бойното поле, да дебнатъ минаването на разсилния, да ходятъ у познати, които имаха близки въ сжщитѣ части и да питатъ за новини отъ тѣхъ. Въ училище (тогава азъ бѣхъ въ трето отделение) занятията се водѣха много нередовно. [Затова почти цѣлиятъ ми денъ, както и този на братовчедитѣ ми, бѣше съвсемъ свободенъ. Азъ се катерѣхъ по дърветата на обширната градина, която заобикаляше лелината ми кжща, учехъ кучето си да прави слушъ, вързвахъ си люлка, редѣхъ кжщи на кукулитѣ. Двама отъ братовчедитѣ ми бѣха по голѣми отъ мене. Съ братовчедката нѣмахъ много допирни точки. Тя бодѣше нѣщо на нѣкакъвъ гергефъ, бѣше тихо и прибрано момиче, помагаше на майка си въ домашнитѣ работи. Когато азъ нѣмахъ никакво увлѣчение къмъ ржкодѣлията, ненавиждахъ гергефитѣ, имахъ ужасъ отъ плетенето. Колкото пжти и да

се опитвахъ да плета нѣщо, веднага дантелата ставаше разтеглена и черна, съ неравномѣрни дупки и извити ржбове. Това отчайваше майка ми, която не можеше да нахвали чистата и спретната работа на братовчедка ми. Затова азъ предпочитахъ да играя на гоненица съ братовчедата си, да му разправамъ за прочетеното въ книгитѣ и да му довърявамъ стиховетѣ и разказчетата, които пишехъ въ празнитѣ листове на ученическитѣ тетрадки.

Все пакъ най-приятната ми забава бѣше да се лутамъ съ часове изъ Скобелевия паркъ, който бѣше на стотина метра отъ кжщата на леля ми. Презъ топлитѣ есенни дни азъ сѣдахъ на нѣкоя скамейка и дигахъ очи отъ зачетената книга само, когато чуехъ гласа на майка си изплашено да ме зове. Презъ зимата тичахъ изъ алеитѣ, заедно съ любимата ми Медора, която весело ровѣше муцуната си въ рохкия снѣгъ, кихаше, търкаляше се по гръбъ, скачаше върху менъ и близваше отъ възторгъ лицето ми. Презъ пролѣтъта се разхождахъ изъ самотния паркъ, нацвѣтѣлъ въ пѣстри багри и зеленина, надничахъ въ мавзолеитѣ, наблюдавахъ съ трѣпнещо любопитство натрупанитѣ черепи на героитѣ отъ Освободителната война, поглаждахъ съ ржка старитѣ топове, фантазирахъ хиляди нѣща. Струваше ми се, че съмъ приказната царкиня на това самотно царство или пъкъ, че съмъ нѣкаква пленница на жестоко и безмилостно чудовище, което ме е замислило тамъ далечъ отъ близкитѣ

ми и свѣта. Всѣка прочетена приказка азъ изживявахъ като действителност, дълго обичахъ да се разговарямъ съ невидимитѣ герои на прочетеното, а често, когато бивахъ увѣрена, че никой не ме наблюдава, сама играехъ ролитѣ на малкитѣ пие-си, които никнѣха въ въображението ми.

Отъ кжде дойде историята за Червената мантия? И азъ не знамъ точно. Чела ли я бѣхъ нѣкога, нѣ кжде . . . Сама ли я бѣхъ измислила? . . . Не помня.

Знамъ само, че обичахъ да разправамъ на братовчедитѣ си (по-големитѣ и по-мъничкитѣ) за хиляди нѣща, които никога не се бѣха случвали, но които азъ обичахъ да имъ предавамъ съ всички украшения на детската си фантазия.

По онова време въ кжщи се живѣше въ нѣкакъвъ непрекъснатъ страхъ. Кжщата ни бѣше на края на булевардъ „Скобелевъ“, до самия паркъ. Наоколо нѣмаше близки други жилища. У дома бѣхме само ржени и деца. Затова вечеръ, когато заключехме и залостѣхме вратата имахме обичай да говоримъ така:

- Дѣдо, доспа ли ти се?
- Дай на дѣдо си лулата . . .
- Дѣдо, искашъ ли чай?

Това правѣхме, ако би случайно нѣкой слушаше вънъ, да разбере, че въ кжщи има мжжъ. Спомнямъ си какъвъ ужасъ преживѣхме нѣколко дни, когато слугинчето на голѣмата ми леля каза, че забелязала нѣкакъвъ турчинъ да обикаля край кжщи и да гледа къмъ прозорцитѣ.

Действително сички го забелязахме. Какво дирѣше този човѣкъ около парка, около нашата кжща

ли се въртѣше, нѣкой малоуменъ ли бѣше, циганинъ или бродникъ? Въ всѣки случай това ни хвърли въ паника. Цѣлата нощ не можахме да заспимъ. Хиляди невѣроятни мисли минаваха презъ главата ни. Азъ и майка ми отидохме да си легнемъ въ спалнята на най-малката леля. Всѣки мигъ се заслушвахме и ни се струваше, че нѣкой натиска вратата, или се катери подъ прозореца, или се мжчи да отключва. Напраздно майкитѣ се скараха на слугинчето, гдето бѣше разправило и на децата. Злото бѣше вече сторено и нищо не можеше да ни успокои. Само Медора кротко спѣше, вънъ до стѣпалата. На следния денъ, въ ясната слънчева свѣтлина, всичко ни се стори смѣшно и преувеличено. Но като се мръзна, отново страхътъ завладѣ настрѣхналитѣ ни сърдича. Затова на следния денъ решихме братовчедка ми, която бѣше израсла много висока, да облѣче едни дрехи на баща си и да се разходи нѣколко пжти изъ градината.

Съ буйни смѣхове всички наблюдавахме отъ кжщи високия строенъ момъкъ, който се разхождаше изъ градината съ нахлопена до ушитѣ шапка и подвити ржжави и панталони.

Може би това събитие стана причина да възникне легендата за Червената мантия. Изобщо почнахме да харесваме разкази за страшни и невѣроятни нѣща. Братовчедъ ми донесе огъ нѣкжде приказки на Вилхелмъ Хауфъ, карахме слугинята на по-малката леля, една много бѣбрива и хитра ловчанска селянка, да ни разправа за духове, за разбойници, за вампири, нѣщо което тя правѣше

ПОСТОЯННИ СЪТРУДНИЦИ НА ПЖТЕКА:

Писатели тѣ: Елинъ Пелинъ, Ел. Багряна, Д. Подвързачовъ, Добри Немировъ, Дамянъ Калфовъ, Ем. П. Димитровъ, Георги Райчевъ, К. Константиновъ, Владимиръ Поляновъ, Фани Попова-Мутафова, Симеонъ Андреевъ, Трайко Симеоновъ, Змей Горянинъ, Магда Петканова, Вас. Павурждиевъ, Ст. Цанкова Стоянова, Борисъ Маковски, Драго Поповъ, Никола Монева, В. Ив. Стояновъ, Атанасъ Душковъ, М. Грубешлешева, Петъръ Димитровъ, Стела Янева, Хр. Д. Бръзицовъ и др.
Художницитѣ: Александъръ Божиновъ, Райко Алексиевъ, Илия Бешковъ, Асенъ Поповъ, Георги Атанасовъ, В. Стоиловъ, Ник. Тузсузовъ, М. Никифоровъ, Пенчо Георгиевъ, и др.